

Leerblad koppelteken en trema

Koppelteken (-)

Het koppelteken gebruik je ...:

- soms tussen de delen van een samenstelling. Soms moet je een **koppelteken (-)** zetten, omdat je het anders verkeerd uitspreekt, bijvoorbeeld bij de samenstelling *zonne-energie*. Als hier het koppelteken niet zou staan, zou je het woord heel anders lezen, kijk maar: *zonneenergie*.

Je probeert woorden zoveel mogelijk aan elkaar te schrijven, maar wanneer dat invloed heeft op de uitspraak zet je er een *koppelteken* tussen. Een koppelteken kan alleen tussen bestaande woorden (in een samenstelling) komen te staan.

- bij aardrijkskundige namen, zoals *Zuid-Limburg*, *Noord-Hollander* etc.
- als er een cijfer, symbool of afkorting (die je per letter uitspreekt) in het woord voorkomt. Voorbeelden hiervan zijn: *MTV-programma*, *18-jarig*, *\$-teken* etc.
- na de voorvoegsels *oud*, *ex*, *adjunct*, *non* en *niet*: *ex-collega*, *oud-minister*.

Trema (twee puntjes op de klinker: ë, ï, ü, ä, ö)

Je gebruikt een trema bij **niet-samengestelde** woorden. Een trema geeft aan dat je twee klinkers niet als één klank moet lezen.

Bijvoorbeeld bij het woord *beïnvloeden*. Als er geen trema op de *i* had gestaan, had je de *e* en de *i* als *ei* kunnen lezen.

Bij een klinker met een trema begint ook een nieuwe lettergreep. Dit is duidelijk te horen in de volgende woorden: *ruïne*, *reëel*, *geïnteresseerd*, *coördinator*.